

KONSPEKT LEKCJI FIZYKI

I. INFORMACJE OGÓLNE:

Temat lekcji: Zwierciadła Obrazy tworzone przez zwierciadła płaskie.
Obrazy tworzone przez zwierciadła sferyczne.

Klasa: VIII

Szkoła: SP 3 im. Polskich Olimpijczyków w Nowogardzie

Czas zajęć: 3x 45 min. (3 lekcje)

II. CELE LEKCJI:

Cele operacyjne - ogólne
<ul style="list-style-type: none">
• Wprowadzenie pojęcia zwierciadła,
• Poznanie różnych rodzajów zwierciadeł i określenie cech obrazów otrzymywanych za ich pomocą.
Cele operacyjne - szczegółowe
Uczeń: <ul style="list-style-type: none">
• wymienia i rozróżnia rodzaje zwierciadeł, wskazuje w otoczeniu przykłady różnych rodzajów zwierciadeł,
• wyjaśnia powstawanie obrazu pozornego w zwierciadle płaskim, wykorzystując prawo odbicia (podstawa programowa: 9.2; 9.4; 9.5),
• opisuje skupianie promieni w zwierciadle kulistym wklęsłym, posługując się pojęciami ogniska i ogniskowej (podstawa programowa: 9.4) oraz wzorem opisującym zależność między ogniskową a promieniem krzywizny zwierciadła kulistego,
• rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła wklęsłe (podstawa programowa: 9.5),
• określa cechy obrazów wytworzonych przez zwierciadła wklęsłe, posługuje się pojęciem powiększenia obrazu, rozróżnia obrazy rzeczywiste i pozorne oraz odwrócone i proste,
• demonstruje rozproszenie równoległej wiązki światła w zwierciadle kulistym wypukłym, posługuje się pojęciem ogniska pozornego,
• rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła kuliste wypukłe.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Wskazywanie w otaczającej rzeczywistości przykładów zjawisk opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych.
2. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów

III. UMIEJENOŚCI OGÓLNE:

- myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
- myślenie naukowe – umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
- umiejętność pracy zespołowej.

IV. METODY NAUCZANIA:

- naprowadzająca, pogadanka
- praktyczna – obserwacje, pokaz z objaśnieniem, ćwiczenia uczniowskie

V. FORMY ORGANIZACJI LEKCJI:

- Prezentacja prowadzącego;
- Praca zbiorowa (z całą klasą);

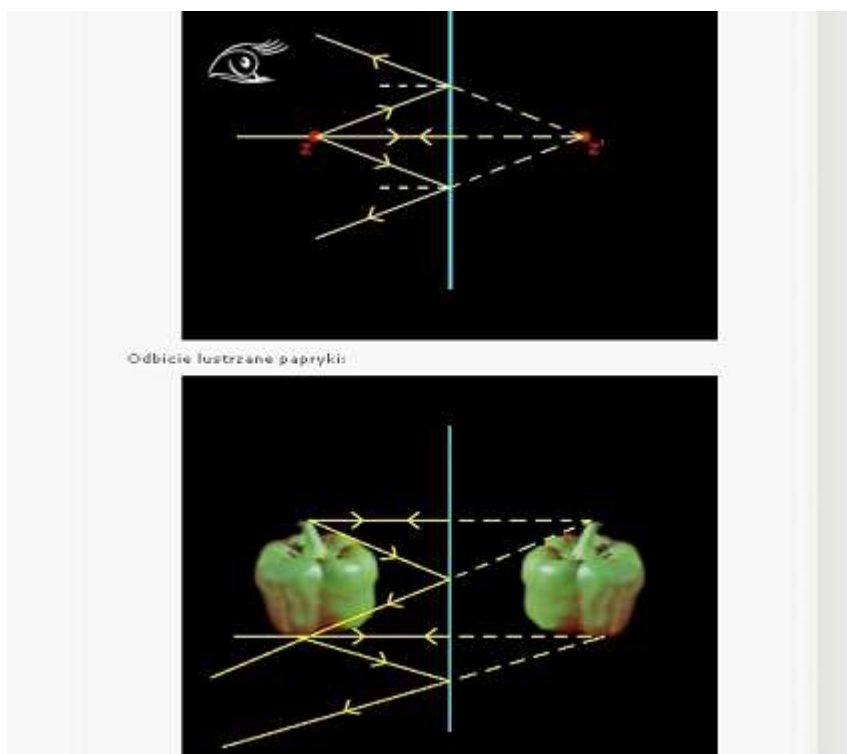
- Praca samodzielna/ grupowa uczniów;
- Ćwiczenie praktyczne;

VI. MATERIAŁY I ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Karty pracy
- Podręcznik
- Prezentacja multimedialna; laptop, tablica multimedialna
- Materiały dla ucznia
- Materiały źródłowe: http://rzeczniow.net/fizyka/mw/zwierciadla_kuliste.html

VI. PRZEBIEG LEKCJI:

ETAPY LEKCJI	TOK LEKCJI		OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
	Czynności nauczyciela:	Czynności uczniów:	
Część wstępna (10 min.)	<ul style="list-style-type: none"> • Przywitanie uczniów, sprawdzenie obecności; • Przypomnienie zagadnień związanych z poprzednią lekcją – przypomnienie prawa odbicia światła; <ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie pojęcia zwierciadła, podawanie przykładów zwierciadeł. • Nawiązanie do nowego tematu, omówienie sytuacji zaprezentowanej uczniom, przedstawienie celów lekcji; • Omówienie sposobu pracy na lekcji; • Podanie nowego tematu, zapisanie tematu w dzienniku; 	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie, zapisanie tematu z zeszytach; • Powtarzanie wiadomości; • Akceptacja celów nauczania; 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie wiadomości z zakresu zjawiska falowych: <ul style="list-style-type: none"> - promień padający, promień odbity i normalna leżą w jednej płaszczyźnie; - kąt padania jest równy kątowi odbicia; - zwierciadło to gładka powierzchnia odbijająca promienie świetlne; - zwierciadła dzielimy na płaskie i kuliste. • Rozbudzenie zainteresowań; • Oczekiwanie na kontynuację tematu;

<http://rzeczniow.net/fizyka/mw/zwierciadla.html>

Część główna
(30 min.)

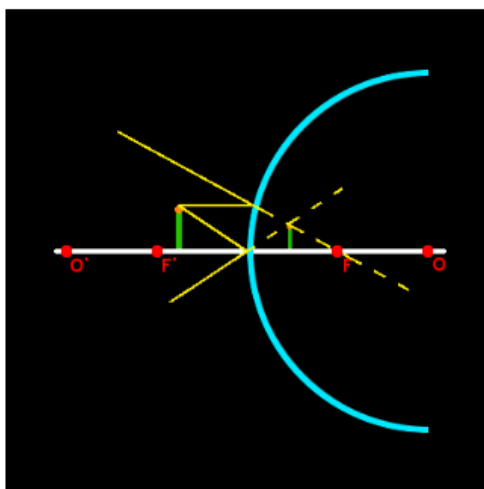
• Omówienie powstawania obrazów w zwierciadłach płaskich; • Omówienie cech obrazów powstających w zwierciadłach płaskich; • Przypomnienie znaczenia pojęć: ogniska, ogniskowej, osi optycznej, promienia krzywizny; • Omówienie powstawania obrazów w zwierciadłach kulistych wklęsłych oraz cech tych obrazów; • Omówienie powstawania obrazów w zwierciadłach kulistych wypukłych oraz cech tych obrazów; • Tworzenie konstrukcji geometrycznej ilustrującej powstawanie obrazu w zwierciadłach kulistych; • Podczas tworzenia konstrukcji należy opisywać wraz z uczniami cechy wszystkich otrzymanych obrazów • Dbą o poprawność prac uczniów, koryguje ewentualne błędy, udziela odpowiedzi na pytania; • Stworzenie uczniom możliwości pracy w grupach; • Dokonuje oceny pracy uczniów.	• Wykonuje konstrukcje powstawania obrazu w zwierciadle płaskim a) dla punktu – z pomocą nauczyciela; b) dla odcinka - samodzielnie • Aktywny udział w lekcji; • Staranne wykonywanie rysunków; • Udzielanie się, wykonywanie poleceń i opis cech otrzymywanych obrazów w zwierciadłach kulistych; • Podczas tworzenia konstrukcji w celu uzyskania obrazu danego przedmiotu odwołują się do obserwacji z życia codziennego (np. jaki obraz można zaobserwować podczas odbicia w bombce choinkowej?). • Zadawanie pytań w razie niejasności; • Poprawianie błędów w razie konieczności; • Praca samodzielna / grupowa uczniów;	• Wie jak prowadzić konstrukcje powstawania obrazów w zwierciadłach płaskich; • Zna cechy obrazów powstających w zwierciadłach płaskich: - pozorny (czyli powstający w miejscu przecięcia przedłużeń promieni odbitych od zwierciadła), - prosty (czyli nieodwrocony), - tej samej wielkości, - symetryczny do powierzchni odbijającej zwierciadła, - przedmiot i obraz są jednakowo odległe od zwierciadła; • Wie, że zwierciadło kuliste to zwierciadło, które jest wycinkiem sfery, a promienie świetlne odbijają się od wewnętrznej lub zewnętrznej powierzchni kuli; • Zwierciadło kuliste wklęsłe nazywane jest zwierciadłem skupiającym, bo skupia odbite promienie w jednym miejscu, zwanym ogniskiem zwierciadła. Ognisko oznaczane jest literą F. Zwierciadła wypukłe rozpraszają promienie. • Pamięta, że odległość ogniska od powierzchni zwierciadła to ogniskowa; oznacza się ją literą f. • W przybliżeniu ogniskowa zwierciadła jest połową jego promienia krzywizny: $f = \frac{R}{2}$; • Potrafi przeprowadzić bieg promieni przy konstrukcjach obrazów w zwierciadłach: - Promień równoległy do osi optycznej, który po odbiciu od zwierciadła przechodzi przez ognisko. - Promień padający na środek zwierciadła S, odbijający się w tym punkcie zwierciadła pod takim kątem, pod jakim padł na zwierciadło. - Promień przechodzący przez ognisko, który po odbiciu od zwierciadła będzie równoległy do osi optycznej; • Pamięta pojęcie ogniska pozornego, czyli punktu, w którym przecinają się przedłużenia promieni odbitych od powierzchni zwierciadła dla wiązki równoległej; • Powtarzanie i pogłębianie wiedzy; • Uczenie się staranności pracy i dokładnego tworzenia notatek oraz rysunków.

<p>Część końcowa (5min.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powtórzenie najważniejszych wiadomości; • Pytania do klasy o zrozumienie tematu; • Inspiruje do refleksji i wyciągania wniosków; • Pożegnanie uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uważne słuchanie; • Podsumowanie i ocena własnej pracy; • Stawianie w razie potrzeby pytań; • Pożegnanie nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określenie swoich mocnych i słabych stron; • Dokonanie samooceny.
---	---	--	--

Obrazy powstałe w zwierciadłach wypukłych

Obraz utworzony w zwierciadłach wypukłych jest zawsze:

- ▶ pozorny
- ▶ pomniejszony
- ▶ prosty

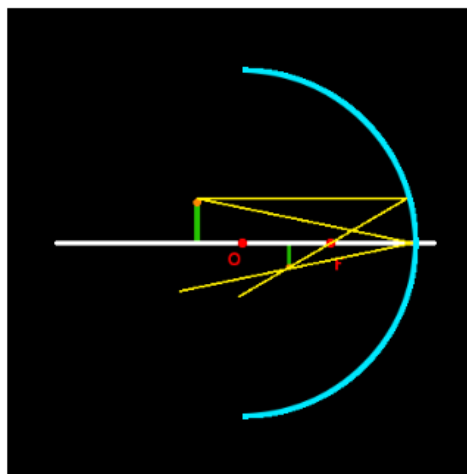

Obrazy powstające w zwierciadłach wklęsłych

$x < 0$

Utworzony obraz jest:

- ▶ rzeczywisty
- ▶ pomniejszony
- ▶ odwrócony

http://rzeczniow.net/fizyka/mw/zwierciadla_kuliste_obrazy.html